

Opinie & Debat

NRC Handelsblad Zaterdag 27 november & Zondag 28 november 2010

Tweedaagse antiterreuroefening aan de Deltaweg in Vlaardingen, 2006 Foto Merlin Daleman

Bang door terreurbestrijding

Bij terreurdreiging moet de overheid informatie doseren en niet overdrijven met spectaculaire acties. Dat weet Nederland, maar Duitsland heeft kennelijk niet geleerd van zijn verleden.

Beatrice de Graaf

Beatrice de Graaf is universitair hoofd-docent en onderzoeker bij het Centre for Terrorism and Counterterrorism van Campus Den Haag van de Universiteit Leiden.

De Duitse minister van Binnenlandse Zaken roept op tot waakzaamheid en trekt alle verloven voor de politie tot na Kerst in. De Berlijnse wethouder Erhart Körting (SPD) riep op om uit te kijken naar „verdacht uitziende Arabieren”.

Hoeveel rustiger ging het eraan toe in Brussel, Antwerpen en Amsterdam, waar deze week diverse personen van hun bed werden gelicht op verdenking van steun aan een terroristische organisatie. In Nederland legden de autoriteiten uit dat er in eigen land niets alarme-rends aan de hand is. Nederland heeft geleerd van de ervaringen met terrorisme in het recente verleden. Dit in tegenstelling tot Duitsland, waar bij nieuwe incidenten door onhandige communicatie toch weer paniek wordt gezaaid, ondanks veel ervaring met terreur.

Natuurlijk, burgers hebben recht op veiligheidsmaatregelen en informatie

over acute dreigingen, maar die informatie heeft weinig zin als ze nog heel vaag is, of wanneer de bron ervan onbetrouwbaar is. Dan moeten er zo snel mogelijk meer inlichtingen worden verzameld, maar moet het publiek ook al in stelling worden gebracht met waarschuwingen en antiterreurcampagnes?

Mijn onderzoek naar historische en recente terrorismebestrijdingscampagnes in een aantal westerse landen wees uit dat het mobiliseren van de bevolking rond terrorisme, dreiging en angst allerlei onvoorspelbare neveneffecten heeft, zowel op de bevolking als geheel als op de kringen van mogelijke sympathisanten rond de vermoedelijke terroristen.

Neem de ‘Duitse Herfst’ in de jaren zeventig, toen de overheid de Rote Armee Fraktion (RAF) te lijf ging met groot vertoon van macht en geweld. De grootschalige inzet van wegblokkades, straatcontroles en wilde huisdoorzoeken gijzelde het land jarenlang, in een toestand van morele paniek. De autoriteiten vingen er geen terrorist mee. Dat lukte alleen door de inzet van informanten of door geduldig politiewerk. Sterker nog, de RAF-leden profiteerden juist van de maatregelen. Ze slaagden erin steeds weer nieuwe generaties te rekruteren voor hun strijd tegen de zogeheten ‘politiestaat’. In Nederland wezen commentatoren en journalisten met

afschuw naar deze Duitse toestanden. Ondanks het zichtbare machtsvertoon moordde de RAF nog jaren door, nam de polarisatie tussen rechts en links toe en groeide de onvrede over een gevoelsmatig tekortschietende overheid tot vooroorlogse proporties.

Een enigszins vergelijkbare situatie deed zich kortstondig ook voor in Nederland, direct na de moord op Theo van Gogh, op 2 november 2004. Ook hier werd het van veiligheidsbeleid theatraal. „Dit is oorlog”, verklaarde minister Zalm. Een paar dagen later bestormden speciale eenheden het Laakkwartier om leden van de Hofstadgroep te arresteren. Straten werden afgezet.

Er volgden heftige reacties in het land. In Uden brandde een islamitische school af. Nog meer moskeeën en kerken werden doelwit van aanslagen. Bijna de helft van de bevolking dacht dat de situatie zou escaleren. De angst van etnische groepen voor elkaar nam toe. De aantallen anonieme dreigementen, haatmails en bommeldingen schoten omhoog. Er was sprake van heuse morele paniek.

Dankzij het uitblijven van nieuwe aanslagen nam de angst weer langzaam af. De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding zag zich nog gedwongen om op last van de Kamer een grootschalige

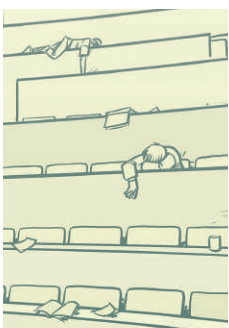
Vervolg **Terreurdreiging**: pagina 2

De verwording
van het
onderwijs.

pagina 3

Afghanistan
is oorlogsmoe.

pagina 5

Chavannes:
Q-koorts en zó
weinig doen.
Ombudsman
over fictie
en feiten.

pagina 7

Brieven over
Tabakslobby,
bèta's,
gezonde
groenten en
senioren.

pagina 9

En verder
De stelling van **Kathleen Ferrier**:
Ik doe geen dingen die
indruisen tegen mijn geweten.
Bas Heijne: Een beetje schelden,
een beetje slaan.

pagina 10-11

Citaten deze week

„Ik was PSV-fan, vooral van Romario. Hij vertolkt wat mij betreft het Brabantse levensgevoel. We zijn snel tevreden hier en dat levert vaak het beste resultaat op, kijk naar Pieter van den Hoogenband, Anky van Grunsven en PSV. Houding van: laten we het gewoon doen. En niet zaniken als het niet lukt. In Amsterdam is het toch vaak van: 'ja maar' en 'waarom dan?' En dan nog iets: als je wél zegeviert hier, schep je er weer niet over op. Dan zeggen we: 'mooi' en gaan we over tot de orde van de dag.“
Acteur Frank Lammers, De Pers, 25 november.

„Ik zat een keertje naast haar, ik vond haar mooi. En ze is erg gelukkig in Alaska, ik hoop dat ze daar blijft.“
Voormalig first lady Barbara Bush over Sarah Palin, CNN, 22 november.

„Het gewroet van de media in het verleden van PVV'ers begint nu op een ordinaire heksenjacht te lijken. Ik werk daar niet meer aan mee. Ik zal natuurlijk zaken aanpakken waar PVV'ers fouten hebben gemaakt, maar de hyperie media kunnen hierover voorlopig even de diepvries in, wat mij betreft. Ik wil dat de rust terugkeert en reageer dus niet meer op ieder incident.“
PVV-leider Geert Wilders, De Telegraaf, 26 november

„De elite? Die zit in het Hilton, in de beachclub of in de yachtclub. De elite speelt golf. Ze mogen van mij, zonder meer, maar de kunstliefhebbers die ik ken zijn andere mensen.“
Kunsthistoricus Rudi Fuchs, De Groene Amsterdammer, 25 november.

„Film maken is heel extreem voor mij. Ik kan niet met licht omgaan. Ik heb anderen nodig om de fragmenten samen te voegen. Film regisseren is het moeilijkste wat ik ooit heb gedaan.“
Fotograaf en regisseur Anton Corbijn, the Guardian, 25 november.

„De euro is eren de euro zal er blijven. Maar ik vind dat het Stabiliteitspact moet worden versterkt. Het moet harder zijn, en het moet beter worden nageleefd, vooral dan het preventieve luik. De voorstellen volstaan niet. Vanuit een wederzijds verantwoordelijkheidsbesef dient elk land zijn zaken op orde te hebben.“
ECB-bestuurder Nout Wellink, Trends.be, 24 november.

„De wet gaat ervan uit dat een persoon alles wil delen met zijn partner. Meestal is dat niet zo.“
D66-Kamerlid Magda Bermsden wil af van het standaard in gemeenschap van goederen trouwen, D66.nl, 24 november.

„Ik vind het toch jammer dat ik geen voorkeursbehandeling krijg.“
Elfstedentochtwinnaar Henk Angeniet is uitgeloot voor een eventuele Elfstedentocht deze winter, NU.nl, 22 november.

Foto's AFP en Vincent Mentzel

Foto Merlin Daleman

Duitse nervositeit leidt tot paniek

Vervolg van pagina 1 **Terreurdreiging**

campagne tegen terrorisme te lanceren. Die reclame voor de '100.000 professionals' tegen terrorisme wekte vooral de lachlust op, en ook wantrouwen. Wat wil die Nationale Coördinator hier eigenlijk mee?

Dat is precies het dilemma waarin de overheid zit: groot vertoon van macht lijkt soms nodig, want ministers zijn bang voor reputatieschade. Denk bijvoorbeeld aan de grootschalige ontruiming van de Arena Boulevard in maart 2009, na een telefonische terrorismewaarschuwing uit België. Stel dat die waarschuwing toch niet loos was geweest? In zo'n geval moet er iets gebeuren. Burgers eisen dat ook. De samenleving is complexer, drukker en kwetsbaarder geworden. Tegelijkertijd suggereren zichtbare maatregelen en waarschuwingen een status van uitzondering, een nood-situatie, die – als er niets aan de hand blijkt te zijn – juist tot spotzucht en wantrouwen leiden, om nog maar te zwijgen van het zogeheten 'cry wolf'-syndroom: dat men het volgende keer niet meer gelooft.

Met het oog op deze ongewenste neveneffecten moet publieksinformatie dus zo veel mogelijk gedoseerd en geobjectiveerd worden verstrekt. Geen diffuse waarschuwingen, maar gestandaardiseerde dreigingsniveaus voor het publiek en dreigingsanalyses op maat voor bepaalde bedrijfstakken of locaties, zoals dat in Nederland al een paar jaar gebruikelijk is. Geen door elkaar schreeuende veiligheidsdiensten, mi-

Veiligheidsdiensten moeten niet door elkaar heen schreeuwen, maar gecoördineerd optreden

nisters of politievakbonden, zoals afgelopen week in Duitsland, maar een gecoördineerd communicatieplan.

Om te zien wat er gebeurt wanneer er geen duidelijk communicatiebeleid is, wanneer iedereen door elkaar praat en er geen concreet dreigingschema is, hoeven we nu slechts een blik over de oostgrens te werpen. Duitsland is een 'nervuze republiek', kopte *Der Spiegel*. Agenten patrouilleren met mitrailleurs op stations, luchthavens en rondom kerstmarkten. Minister van Binnenlandse Zaken Thomas de Maizière (CDU) laste vorige week een persconferentie in om zijn „bezorgdheid“ over de terro-

ristische dreiging uit te spreken en de bevolking op te roepen tot „waakzaamheid“. Een paar weken geleden weigerde hij dat nog in alle toonaarden. Anders dan zijn voorganger en partijgenoot Wolfgang Schäuble, die er zelfs niet voor terugdeinsde om niet onderbouwde toespingen te maken op terreuraanslagen met massavernietigingswapens, wilde De Maizière geen *scharfe Hund* zijn.

Nu moet hij wel. De Duitsers hebben, anders dan de Amerikanen, Britten of Nederlanders, geen gestandaardiseerd en getrapt model van dreigingsniveaus. Ze moeten het dus doen met

In het klimaat van de angst neemt het aantal haatmails en bekladdingen van moskeëen toe

vage omschrijvingen van de minister van Binnenlandse Zaken, die de dreiging het liefst omschreef als „abstract hoog“. Sinds de zomer van dit jaar lijkt die dreiging zich te concretiseren. Uit diverse bronnen kreeg de Duitse recherche aanwijzingen binnen dat er een grote aanslag zou worden voorbereid. De vergelijking met Mumbai werd getrokken. Jihadistische commando's zouden van plan zijn de Rijksdag te bezetten en een bloedbad aan te richten. Het probleem is dat niemand kan zeggen hoe betrouwbaar de Amerikaanse informatie is of hoe geloofwaardig de informant is. Er zijn geen plannen onderschept. Het zijn slechts geruchten.

De Maizière had nog geen informatie willen geven. Hij had liever nog even gewacht op de grootschalige inlichtingenoperatie die hij achter de schermen heeft opgestart (codenaam 'operatie Maneschijn'), wat meer concrete aanwijzingen zou hebben opgeleverd, maar de vele Duitse nationale en regionale veiligheids- en politiediensten, de vakbonden en het *Kanzleramt* waren allemaal van mening dat er nu iets moest gebeuren.

Dat is vaak het probleem. Het gaat nooit alleen om een directe relatie tussen objectieve dreiging en bijbehorende veiligheidsmaatregelen enerzijds en publiekswaarschuwingen anderzijds. Er zit altijd een politieke vertaalslag tussen. Wie zet iets wanneer, waarom en hoe op de publieke veiligheidsagenda? De politievakbonden in Duitsland willen meer geld en manschappen. Bondskanselier Merkel heeft het terrorismedossier naar zich toe getrokken, omdat haar coalitie niet het verwijt mag krijgen *soft on terror* te zijn. Met een groeiende populistische

beweging, verwijten vanuit de CSU en schreeuwerige politici als Sarrazin en Stadkewicz in haar rug moet er daadkracht worden gedemonstreerd. De Rijksdag is omgetoverd in een vesting, de politie loopt rond met mitrailleurs en alle verloven zijn ingetrokken.

Wat we nu in Duitsland zien, is een worsteling tussen voor- en tegenstanders van securitisering, de neiging om steeds vroeger, steeds vaker en steeds meer zaken in het domein van veiligheid te trekken – en dat ook zichtbaar te doen.

Er is nog geen allesoverheersende angst- of paniekstemming in het land, maar dat kan wel omslaan. De *Berliner Morgenpost* kwam op basis van een eigen enquête tot de conclusie dat 51 procent van haar lezers niet bang is voor een aanslag, tegenover 41 procent die dat wel is. Bij *Die Welt* lag het aantal bezorgde burgers op tweederde. Het is nog niet te voorzien waar het Duitse debat eindigt. Zes op de tien FDP-kiezers en 51 procent van de CDU/CSU-stemmers geven Thilo Sarrazin gelijk. De voormalige Bundesbank-bestuurder en SPD-politicus Sarrazin schreef onlangs een boek waarin hij de Duitsers waarschuwde dat ze veel te 'soft' omgingen met integratie en de gevaren van de islam onderschatten. Kanselier Merkel gaf kort daarna toe dat *Multikulti* was mislukt. Net als in Nederland worden de islam- en immigratiedebatten steeds sterker gevoerd vanuit het veiligheidsperspectief. De voorzitter van de *Zentralrat für Muslime*, Ai-man Mazyek, waarschuwde al dat de terreurdreigingen en de bijbehorende waarschuwingen het 'klimaat van de angst' verscherpten. Het aantal haatmails en bekladdingen van moskeëen neemt toe.

Een terughoudend publiekelijk veiligheidsbeleid, bij intensieve operaties achter de schermen, is in zo'n fase van onzekerheid en spanning een cruciale factor in het voorkomen dat de situatie uitmondt in een theater van de angst. De Maizière weet dat ook wel. In een talkshow gaf hij er een terrorisme-expert van langs die suggereerde dat er tientallen moslims in Duitsland zaten te wachten op nadere instructies van Al-Qaeda. De expert moest van de minister onmiddellijk ophouden met angst zaaien. De Maizière's eigen collega's gingen hier echter vrolijk mee door. Het leger moest worden ingezet, eiste de ene CDU-afgevaardigde. De af-tapmogelijkheden voor digitaal dataverkeer moeten worden verruimd, eiste een ander.

In het bezwren van de onrust is het contraterorismebeleid in Nederland al een flink aantal stappen verder. Ook hier eisen politici vaak het onmogelijke van veiligheidsdiensten en houden ze vaak geen rekening met de economische kosten van alomvattende veiligheidsmaatregelen, om nog maar te zwijgen van de sociaal-maatschappelijke kosten ervan. De Nederlandse veiligheidsdiensten houden echter al een paar jaar vast aan hun terughoudende beleid. Toen in september heel Europa wederzijds negatieve reisadviezen begon te verstrekken – Duitsland tegen Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk tegen Frankrijk en Duitsland, Amerika tegen heel Europa – hield de NCTb stug vast aan het 'beperkte' niveau van dreiging.

De tijd dat ministers bijna een dag wachtten met informatie na een geslaagde of verijdelde aanslag is voorbij. Informatie is punctueel voorhanden. Dat was in België de afgelopen dagen wel anders. Daar leidden allerlei arrestaties van terrorismeverdachten tot allerlei wilde verhalen, en het duurde even voordat de autoriteiten daar uitsluitsel over konden of wilden geven. Dat deden ze toen wel weer heel rustig en niet dramatisch. Een dag later wijdde de kranten er nauwelijks meer een stukje aan.

De terroristiedreiging in West-Europa is serieus. Veiligheids- en politiediensten doen er goed aan hun samenwerking te intensiveren en hun informatiepositie te verbeteren, maar voordat politici met het thema terrorisme aan de haal gaan, moeten ze bedenken dat er ook een heleboel risico's kleven aan zichtbaar vertoon van politiemacht of diffuse publiekswaarschuwingen. Zulke waarschuwingen schroeven de verwachtingen op, maar kunnen niet worden waargemaakt. In onze kwetsbare, open democratieën is de terroristiedreiging nooit 100 procent af te wenden. De politiekorpsen zijn al zwaar overvraagd. Bovendien activeren beelden van dreiging sociale afwermechanismen. Zo zetten ze de verhoudingen tussen bevolkingsgroepen op scherp. Terrorism is een theater van de angst. In zo'n situatie van over-dreven waakzaamheid kan een onschuldige incident, denk aan de tegen de Gouden Koets gegooide waxinelichtjeshouder, al leiden tot paniek. Tenminste, dat is wat de terroristen het liefste zijn. Ze proberen met een minimum aan inspanningen een maximum aan angst te creëren. Contraterorismedmaatregelen moeten daarom niet alleen gericht zijn op het uitschakelen van terroristen. Ze moeten er ook aan bijdragen de publieke angst en onthutsing zo klein mogelijk te houden.

InHolland staat voor de complete normvervaging in het onderwijs

Inhaligheid en zelfoverschatting veroorzaakten de stijging van topinkomens in het onderwijs. En het waanidee van bestuurders dat zij ondernemers zijn. Terpstra liet het op zijn beloop.

Leo Prick

Medewerker van NRC Handelsblad

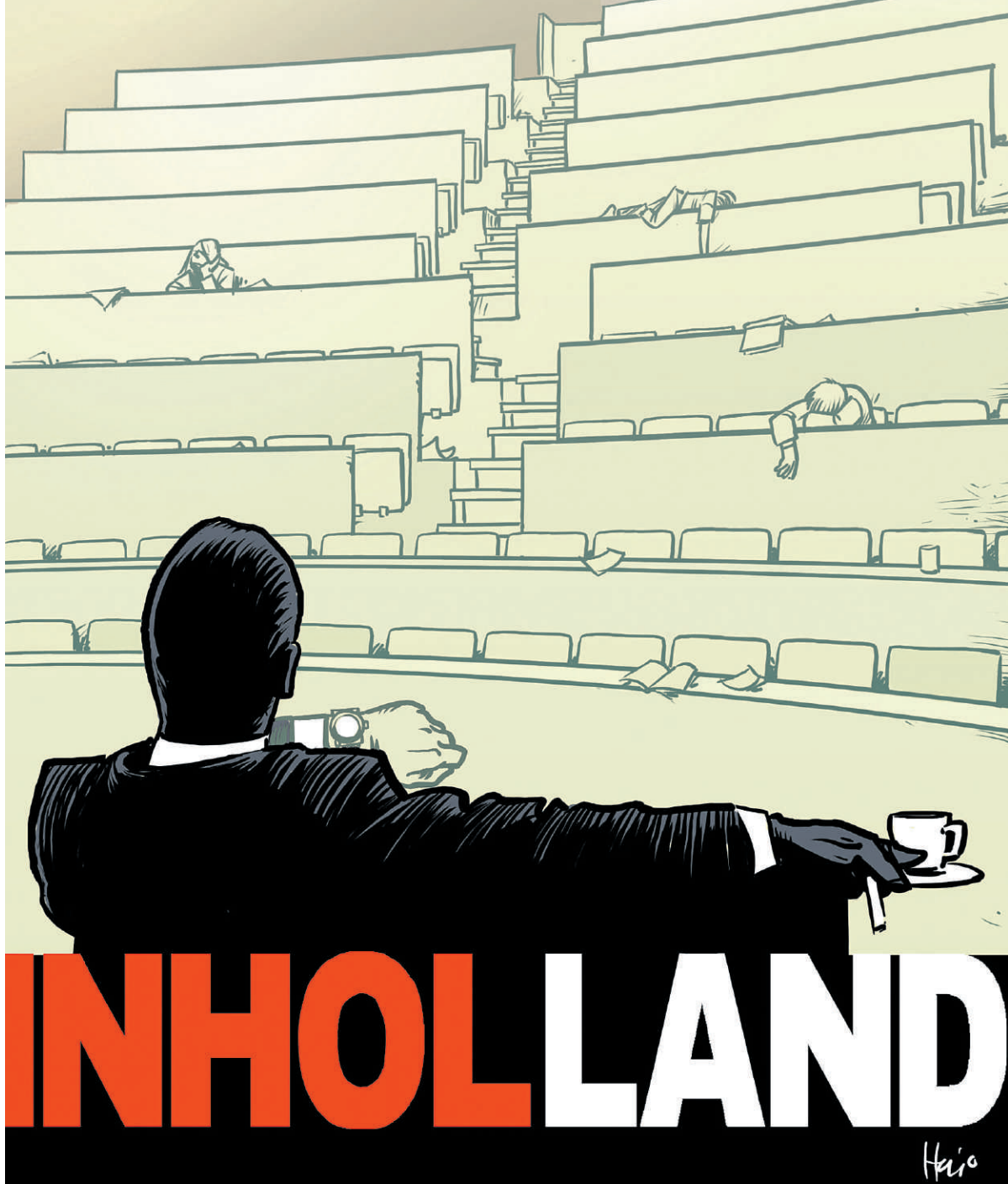
In het verleden was het onderwijs een strikt gereguleerde sector. Directeuren waren uitvoerders van minutieus voorgescreven regels. Alles lag vast: de salarissen van directeuren en leraren, de bevoegdheidseisen van de docenten, de tijd die diende te worden besteed aan de verschillende vakken, het totaal aantal wekelijkse lesuren, de grootte van de klassen, en voor huisvesting werd gezorgd.

Directeuren waren schriftgeleerden die probeerden de regels zoveel mogelijk in eigen voordeel uit te leggen en zochten daartoe naar mazen in het net. Vonden ze die dan werd zo'n maas gedicht. Een onschuldig spel van kat en muis.

Vervolgens werd aan het einde van de afgelopen eeuw, evenals zo veel andere sectoren, ook het onderwijs gereguleerd. En of het nu komt doordat de mens van nature tot weinig goeds geneigd is of doordat schriftgeleerden zonder gedetailleerde voor-schriften per definitie de weg kwijt raken, die deregulering heeft, in de eerste plaats bij de vroegere directeuren – inmiddels bestuurders geheten – geleid tot talloze ontsporingen. In hun kielzog hebben zij vervolgens het hele onderwijs met zich meegeslept.

Onderwijsinstellingen worden er de laatste jaren aan de lopende band van beschuldigd dat ze sjomelen, frauderen en excessieve beloningen uitdelen. Verwonderlijk is dit niet, want er is inderdaad sprake van een schrijnend gebrek aan fatsoen en arbeidsethos. Begonnen bij de directies en besturen, is dit inmiddels doorgesijld naar de werkvloer. Hiervan getuigt onderstaande selectie uit de berichtgeving van de afgelopen paar weken.

De overheid probeert excessieve beloningen van personeel dat werkt in de sfeer van de overheid te beteuge-

Illustratie Hajo

len, en minister De Jager liet onlangs weten daarbij ook succes te boeken. Maar dat geldt niet voor de sector onderwijs. Daar zijn tegen alle richtlijnen in ook het afgelopen jaar de beloningen weer verder de pan uitgerezen. Met als argument dat je marktconform moet belonen omdat je anders geen goede bestuurders kunt vinden. Maar typerend voor het onderwijs is nu juist dat het een vrijwel gesloten wereld is die alleen met zichzelf concurreert. De enige werkelijke oorzaak van de steeds hogere beloningen is dan ook inhaligheid in combinatie met schromelijke zelfoverschatting en het waanidee bij be-

Terpstra kon niet anders, door zijn werkzaamheden bij Grontmij en Aegon

stuurders dat zij ondernemers zouden zijn.

Bestuurders spiegelen zich aan het bedrijfsleven. Hun primaire streven is niet het verstrekken van kwalitatief zo goed mogelijk onderwijs, maar tegen zo laag mogelijke kosten zo veel mogelijk studenten een diploma bezorgen. Het wordt je als docent dan ook niet in dank afgenomen als je hoge eisen stelt want dat leidt tot studietrageding en onvrede bij leerling of student. Bovendien, een tentamen over laten doen of een werkstuk af-

keuren bezorgt je ook nog eens extra werk. Het gevolg hiervan is dat docenten uit conformisme, moedeloosheid of gemakzucht genoegen nemen met werkstukken die ze eigenlijk ver onder de maat vinden.

De hoogleraren Wim Groot en Henriëtte Maassen van den Brink pleitten er enige tijd geleden in de *Volkskrant* voor om voor hun vak economie landelijke examens in te voeren om te „voorkomen dat instellingen de kwaliteit van hun onderwijs laten versloffen“. Voor een dergelijke ingrijpende maatregel die de vrijheid van docenten, en dus ook die van jezelf, aan banden legt, pleit je pas als je weet dat het echt nodig is.

Aan de Universiteit Utrecht heeft een masterstudente sociale wetenschappen onderzoek gedaan naar het functioneren van het Utrechtse Jongerenloket. Haar scriptie, die weinig lovend was over deze gemeentelijke dienst, werd van de site van de universiteit verwijderd.

Scriptiebegeleider Robert Maier daarover in deze krant: „Mijn student is door de gemeente gevraagd de scriptie van onze site te halen. Ze meldde dit mij en toen heb ik het verzoek ingewilligd. Dat doen we vaker als bedrijven of instellingen dit vragen.“ Inmiddels heeft de universiteit de scriptie weer online gezet met als argument dat wetenschappelijk onderzoek openbaar dient te zijn. Dat wist Maier natuurlijk ook wel, maar

waarom zou je zo'n verzoek niet inwilligen?

Dat bespaart je een hoop gedoe. Ook hier weer gewoon gemakzucht dus. Dezelfde gemakzucht die maakt dat leraren onverschillig zijn voor de taalfouten van hun leerlingen.

In het septembernummer van *Onze Taal* besteedde Jannemieke van den Gein aandacht aan het curieuze verschijsel dat leerlingen aan het einde van havo en vwo veel meer fouten maken in de spelling dan aan het einde van de basisschool. Als twaalfjarige konden ze vrijwel foutloos spellen, maar daarna verleren ze dat. Docenten havo en vwo hebben blijkbaar

Bovendien: een tentamen over laten doen, bezorgt je ook nog extra werk

geen zin in de boze gezichten van ontevreden leerlingen en nemen daarom niet de moeite daar iets van te zeggen.

Waar het gaat om normvervaging in het onderwijs kan uiteraard niet voorbij worden gegaan aan de tragedie rond hogeschool InHolland. Bestuursvoorzitter van dit conglomeraat was tot voor enkele jaren Jos Elbers, die in 2004 de aankopen regelde van de helft van de aandelen van de private universiteit Nyenrode met de toezegging dat InHolland daar ook

nog eens 10 miljoen zou investeren in onderzoek. Die aandelen zijn dit jaar terugverkocht, zonder daar ruchtbaarheid aan te geven. Een veeg teken. Ander opvallend nieuws rond deze hogeschool was de jaarlijkse vermelding over teruglopende studentenaantallen en haar plaats in de achterhoede wat betreft studenttevredenheid. Ook werd er te weinig uren les gegeven en gefraudeerd met diploma's.

Toen deze krant enige tijd geleden, met een beroep op de Wet Openbaarheid Bestuur (WOB), de hogeschool inzage vroeg in de declaraties van het college van bestuur, werd dat gewelgerd met als argument dat de hogeschool gezien het bijzondere, christelijke, karakter niet onder die wet viel. In de informatie die InHolland over zichzelf verstrekt, wordt over die christelijke identiteit niets vermeld. Dat zou wel eens studenten kunnen afschrikken, maar als dat zo uitkomt wordt die tot ieders verrassing uit de hoge hoed getoverd. Hondsbetrutaal.

Toen Geert Dales in 2007 voorzitter werd, ontdekte hij dat Elbers (inmiddels voorzitter van D66 in Rotterdam) nog tot 2011 zou aan blijven als adviseur voor drie dagen per week (178.000 euro per jaar plus bonus plus auto). Een onmogelijke constructie. Hoe kun je als voorzitter je werk doen als je voortdurend voor de voeten wordt gelopen door je voorganger?

Dit alles heeft Doekle Terpstra als voorzitter van de HBO-raad op zijn beloop gelaten en dat kon misschien ook niet anders gezien zijn nevenwerkzaamheden als commissaris bij Grontmij, bij Aegon, bij de landelijke KvK, bij Unilever, zijn voorzitterschap van de KNSB, en zijn activiteiten als politiek commentator en aanvoerder van de strijd tegen de verWildering. En nu gaat hij orde op zaken stellen bij de instelling die hij zelf heeft laten verloederen. Als een echte CEO, zo verklaarde hij, werkt hij zich nu „het snot voor ogen“. Dat deed hij blijkbaar al eerder, wat verklaart waarom hij nooit heeft gezien wat daar allemaal mis was.

Tot slot toch nog verheugend nieuws van het onderwijsfront. De laatste paar jaar hebben studenten uit het mbo veelvuldig geklaagd dat hun opleiding meer het karakter had van een uitgebreide stage, afgewisseld met zo nu en dan wat onderwijs dan andersom. Hun ontevredenheid blijkt te zijn afgemenen. Oorzaak: ze krijgen weer vaker les. Wat overigens niet wegneemt dat naar het oordeel van de inspectie nog steeds honderden mbo-opleidingen onder de maat zijn.

Ander, écht goed nieuws: de huidige staatssecretaris van Onderwijs, Halbe Zijlstra, toont zich doortastend en grijpt in bij de te hoge salarissen. In tegenstelling tot zijn voorgangers laat hij het niet bij een *gentleman's agreement*. Hij weet dat zoiets alleen mogelijk is als de betrokken *men* en *women* het predicaat *gentle* ook werkelijk waard zijn.